

A LIFE Program Magyarországon

Tények és adatok

A LIFE program 77 projektet finanszírozott Magyarországon, több mint 49 koordináló kedvezményezettel, valamint 180 millió euró teljes projektköltséggel, amelyből az EU 116 millió euróval járult hozzá.

A LIFE Program az EU környezetvédelmi és éghajlatpolitikaiájának finanszírozási eszköze. 1992 óta működik, és több mint 5500 projektet társfinanszírozott az EU-ban és harmadik országokban, melynek során több mint 12 milliárd eurót mozgósított és több mint 5 milliárd eurót fordított a környezet és az éghajlat védelmére. A LIFE program teljes mértékben hozzájárul az európai zöld megállapodás célkitűzéseéhez és céljaihoz.

A 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó költségvetést 5,4 milliárd euróban határozták meg.

Ez az alábbi alprogramokat finanszírozza. (*):

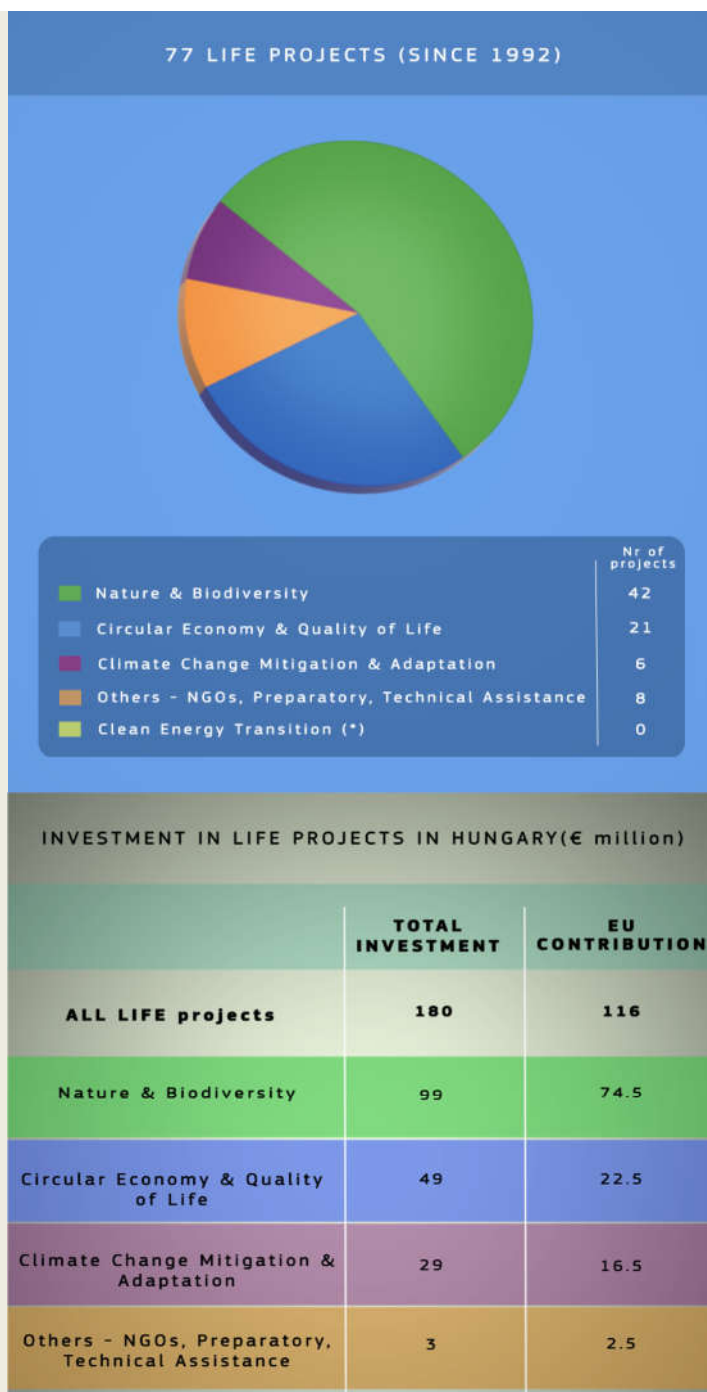
- **Természet és biodiverzitás**
- **Környezetbarát gazdaság és életminőség**
- **Az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás**
- **Tiszta energiára való átállás** (első projektfelhívás 2021-ben) (*)

Bővebb tájékoztatás:

https://cinea.ec.europa.eu/life_en

'The future is green. The future is LIFE' leaflet

E dokumentumban a múltbeli és lezárt projektek a 2021 és 2027 közötti új Life program nomenklatúrájával vannak megnevezve

LIFE Természet és Biodiverzitás

A „Természet és biodiverzitás” terület kiterjed a természettel és biodiverzitással kapcsolatos legjobb gyakorlatok kidolgozását, alkalmazását és népszerűsítését célzó standard cselekvési tervek támogatására, valamint a „Stratégiai természetprojektekre” (SNAP-kra). Ezek az új projektek támogatják az uniós természet- és biodiverzitási célkitűzések elérését azáltal, hogy koherens cselekvési programokat hajtanak végre a tagállamokban annak érdekében, hogy ezeket a célkitűzéseket és prioritásokat beépítsék más politikákba és finanszírozási eszközökbe, többek között a 92/43/EGK irányelv alapján elfogadott, prioritást élvező cselekvési keretek összehangolt végrehajtása révén.

A LIFE Természet és biodiverzitás komponense eddig 39 projekt társfinanszírozásában jelent meg Magyarországon. Ezek összesen 99 millió eurós beruházást jelentenek, amelyből az EU 74.5 millió euróval járult hozzá.

A LIFE Természet Magyarországon befejezett projektjei támogatták a fajok (főként madárfajok, mint például a parlagi sas, a túzok, a kék vércse, a kerecsensólyom és az európai szalakóta, de emellett a rákosi vipera, a nagytestű hűsevők és az endemikus tartós szegfű) megőrzését célzó tevékenységeket is. A projektek támogatták az élőhelyek, például a meszes homoki sztyepperdők és szikesek a Hortobágyi Nemzeti Park sztyepptavai, a hordalékerdők, mocsarak, a Hortobágyi Nemzeti Park szikes vízi és füves élőhelyei, a Szabadság-sziget hordalékos élőhelyei és az euro-szibériai sztyepperdők megőrzését és/vagy helyreállítását célzó intézkedéseket is. A koordináló projekt kedvezményezettjeinek több mint a felét parkhatóságok tették ki. A többi projektet nem kormányzati szervezetek és egy nemzeti hatóság irányította.

Jelenleg hat projekt fut Magyarországon ezen a területen. Néhányuk az olyan élőhelyek megőrzését és helyreállítását célozza, mint például a szikes vízi élőhelyek, a meszes homoki sztyepperdők, a folyami árterületek (Dráva), valamint a pannon szikes sztyeppék és a síksági löszshtyeppék. A többi projekt olyan fajok megőrzését célozza, mint a parlagi sas (az ember-sas konfliktusok kezelésével) és a rákosi vipera.

Két lezárt projekt társfinanszírozásban részesült a korábbi információs és kommunikációs terület keretében. A FIRELIFE projekt a Magyar Erdőtűz-megelőzési Kommunikációs Program létrehozásával segítette elő a hatékony, proaktív és folyamatos erdőtűz-megelőzést Magyarországon. A LIFEinFORESTS projekt keretében a magyarországi Natura 2000 területek természetvédelmi intézkedéseinek megértését, az erdészeti és természetvédelmi ágazat valamennyi érintettjének bevonását és háttéranyagok elkészítését segítették elő.

Egy folyamatban lévő stratégiai természetvédelmi projekt társfinanszírozásban részesült Magyarországon. Az alábbiakban összefoglaljuk a LIFE-IP GRASSLAND-HU projekt célkitűzéseit.

A pannóniai gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzésének elősegítése (LIFE-IP GRASSLAND-HU) LIFE18 IPE/HU/000018

A LIFE-IP GRASSLAND-HU projekt keretében 10 kiemelt jelentőségű élőhelytípus (köztük a féltermészetes pannon gyepek) védelmét célzó intézkedéseket hajtanak végre. A fellépések a cserjék betörésével és az erdősítéssel, valamint az élőhelyek széttöredezésével és az ökológiai folyosók eltűnésével foglalkoznak.

A projekt célja az invazív fajok ellenőrzése, a termőföldekkel és egyéb erőforrásokkal való visszaélések visszaszorítása, a vízszinttel kapcsolatos kérdések kezelése, valamint a gazdálkodók figyelmének felkeltése.

Ennek egyik legfontosabb eredménye az elsődleges fontosságú és indikátorfajokra és -élőhelyekre vonatkozó védelmi intézkedések felülvizsgálata lesz.

[A projekt összefoglalása](#)

Körforgásos gazdaság és életminőség

A körforgásos gazdaságra és az életminőségre vonatkozó terület keretében támogatott intézkedések hozzájárulnak a főbb uniós szakpolitikai célkitűzések, például a körforgásos gazdaságra való áttérés eléréséhez, valamint a környezet és az élet minőségének védelméhez és javításához. E terület keretében a stratégiai integrált projektek (SIP-k) regionális, multiregionális, nemzeti vagy transznacionális szinten a tagállami hatóságok által kidolgozott és a konkrét környezetvédelmi, éghajlatváltozási jogszabályok vagy az Unió vonatkozó energiapolitikája által előírt környezetvédelmi vagy éghajlatváltozási stratégiákat vagy cselekvési terveket hajtják végre. Ezek a projektek biztosítják az érdekelt felek bevonását, és előmozdítják legalább egy másik uniós, nemzeti vagy magánfinanszírozási forrással való koordinációt és azok mobilizálását.

Ez a terület (korábban: LIFE Környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság, valamint környezetirányítás és tájékoztatás) 18 projekt társfinanszírozásában vett részt Magyarországon, ami összesen 30 millió eurós beruházást jelent, amelyből 11,5 millió eurót az EU biztosított. E terület keretében 2013 óta egyetlen projekt sem részesült társfinanszírozásban.

A befejezett projektek számos ágazatot fedtek le, többek között a következőket: elhasználandó járművek, levegőminőség-gazdálkodás, tiszta technológiák, veszélyes hulladék, a légszennyező anyagok kibocsátásának csökkentése, csomagolás és műanyag hulladék, a helyszínek rehabilitációja és szennyeződésmegelőzés, elektromos és elektronikus berendezések hulladékai, fenntartható turizmus, érzékeny területek kezelése, vízgazdálkodás a vízgyűjtő-skálán, szennyvíztisztítás, vízminőség, talajromlás és talajvédelem, éghajlatváltozás az ipari szimbiózis elveinek alkalmazása révén Közép-Magyarországon, valamint kockázatkezelés a mezőgazdaságban (kártvédelem). E projektek egyharmadát kvv-k koordinálták. További fő kedvezményezettek: egy fejlesztési ügynökség, három nem kormányzati szervezet, két állami vállalat, két regionális hatóság, egy kormányközi szerv és egy kutatóintézet.

Két projekt részesült társfinanszírozásban a korábbi információs és kommunikációs, valamint környezeti információs és irányítási területek keretében. A lezárult LIFE-FOODWASTEPREV projekt oktatási programjának köszönhetően hozzájárult az élelmiszerpazarlás csökkentéséhez Magyarországon, amely Magyarország nemzeti élelmiszerhulladék-megelőzési programjává vált, és pozitív változásokat ért el a nemzeti szakpolitikában. A folyamatban lévő Green & Safe LIFE-styles projekt célja, hogy megkönnyítse a viselkedésváltozásokat és felhívja a figyelmet a vegyi anyagok fenntartható és biztonságos használatára. Főként, de nem kizárólag a biztonsági figyelmeztető címkével vagy ökocímkével ellátott árukra összpontosít.

E terület keretében egy stratégiai integrált projekt részesült társfinanszírozásban Magyarországon. Az alábbiakban összefoglaljuk a LIFE-IP HUNGARY projekt célkitűzéseit.

Nyolc magyarországi régió levegőminőségi tervének megvalósítása (LIFE-IP HUNGARY) LIFE17 IPE/HU/000017

A LIFE-IP MAGYARORSZÁG projekt célja, hogy az egészséges környezethez és a tiszta levegőhöz való emberi jog tiszteletben tartásával Magyarország nyolc régiójában intézkedéseket hozzon a megfelelő környezeti állapot fenntartása és a levegő minőségének javítása érdekében.

A levegőminőségi tervekben szereplő intézkedéseket a regionális környezetvédelmi hatóságok dolgozták ki, és azok figyelembe veszik a 10 érintett település javaslatait.

[A projekt összefoglalása](#)

LIFE Éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás

A LIFE éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló területe olyan fellépéseket támogat, amelyek hozzájárulnak a 2030-as energia- és éghajlatpolitikai keret végrehajtásához és az Európai Uniónak az éghajlatváltozásról szóló párizsi megállapodás szerinti kötelezettségvállalásai teljesítéséhez. Az e területre tartozó projektek hozzá fognak járulni a megújuló energián alapuló és az éghajlatváltozással szemben ellenálló gazdasághoz. E terület keretében a stratégiai integrált projektek (SIP-k) regionális, multiregionális, nemzeti vagy transznacionális szinten a tagállami hatóságok által kidolgozott és a konkrét környezetvédelmi, éghajlatváltozási jogszabályok vagy az Unió vonatkozó energiapolitikája által előírt környezetvédelmi vagy éghajlatváltozási stratégiákat vagy cselekvési terveket hajtják végre. Ezek a projektek biztosítják az érdekelt felek bevonását, és előmozdítják legalább egy másik uniós, nemzeti vagy magánfinanszírozási forrással való koordinációt és azok mobilizálását.

A klímaváltozás területe eddig öt magyarországi projekt társfinanszírozásában jelent meg. E projektek összeruházása 18 millió eurót tesz ki, amelyből az EU 11 millió euróval járul hozzá.

A lezárt LIFE-MICACC projekt fő célja az volt, hogy javítsa a veszélyeztetett magyarországi települések éghajlattal szembeni ellenálló képességét azáltal, hogy csökkenti az éghajlatváltozásból eredő kockázataikat. Ezt a magyar belügyminisztérium koordinálta.

Négy projekt van folyamatban. A LIFE-CLIMCOOP projekt célja egy városi önkormányzat és egy multinacionális vállalat közös fellépéseinek kidolgozása, tesztelése és demonstrálása, a helyi éghajlati kockázatok csökkentése, valamint a veszélyeztetett városi és ipari területek közös alkalmazkodásának elősegítése a kiválasztott régióban, Magyarországon és Közép-Kelet-Európában. A LIFE BIO-BALANCE általános célkitűzése, hogy támogassa az EU tagállamait az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és ellenálló gazdaságra való áttérésben annak biztosításával, hogy a szilárd biomasszát minden szinten fenntartható módon termeljék és használják fel. A projekt három közép-kelet-európai országban valósul meg: Bulgáriában, Magyarországon és Romániában. A LIFE LOGOS 4 WATERS projekt célja a helyi önkormányzatok éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességének javítása. Ezt a negatív vízgyengülési helyzet mérséklésével érik el, a vízgyűjtő szinten alkalmazott, integrált ökoszisztéma-alapú vízgazdálkodási megoldások demonstrálása révén. A LIFE in RUNOFF fő célkitűzése a városok éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásának támogatása a viharvízzel kapcsolatos állami beruházások és karbantartások közötti szinergiák lehetővé tételével, valamint a viharvíz kezeszd (főként ökoszisztéma alapú) magáninfrastruktúrájának ösztönzésével, hogy hatékonyan csökkentsék a viharvíz elfolyásának a sérülékeny városi infrastruktúrára (például a csatornarendszerre, utakra és épületekre) gyakorolt hatását.

E terület keretében egy stratégiai integrált projekt részesült társfinanszírozásban Magyarországon. Az alábbiakban összefoglaljuk a LIFE IP North-HU-Trans projekt célkitűzéseit.

A magyarországi barnaszén felváltása megújuló energiaforrásokkal LIFE-IP North-HU-Trans) LIFE19 IPC/HU/000009

A magyar Nemzeti Energia- és Klímaterv (NECP) nem fog működni a barnaszén fokozatos kivezetése nélkül. Ezt a szén jelenleg az országban a Mátrai Erőműben használják villamos energia előállítására. Ez az utolsó megmaradt ligniterőmű Magyarországon, amely az energiaágazat CO₂-kibocsátásának közel 50%-áért felelős.

Az integrált projekt eredményeként az Innovációs és Technológiai Minisztérium mint projektkoordinátor 2030-ig dekarbonizálja a Mátrai Erőművet. Az összes meglévő lignittüzelésű villamosenergia-termelő egységet alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiai megoldásokkal fogják felváltani. Ezek közé tartozik a megújuló energia és az energiatárolás, valamint a földgáztechnológiák. Ez a projekt kulcsfontosságú szerepet fog játszani a megújuló energiával kapcsolatos technológiák országsszerte történő használatának fokozásában.

[A projekt összefoglalása](#)

LIFE Tiszta Energiára Való Átállás

Az Intelligens Energia – Európa (2003-2013), a Horizont 2020 és az Energiahatékonyság (2014-2020) programokra építve a LIFE Tiszta Energiára Való Átállás alprogram továbbra is támogatja az EU fenntartható energiára vonatkozó politikáinak megvalósítását. Célja különösen az, hogy Európa-szerte megkönnyítse az energiahatékony, megújuló energián alapuló, éghajlatsemleges és éghajlattal szemben ellenálló gazdaságra való áttérést.

A LIFE Tiszta Energiára Való Átmenet alprogram a következő öt beavatkozási területen támogatja a projekteket:

- 1) a tiszta energiára való átállást támogató nemzeti, regionális és helyi politikai keret kiépítése,
- 2) a technológia bevezetésének, a digitalizálásnak, az új szolgáltatásoknak és üzleti modelleknek a felgyorsítása, valamint a kapcsolódó szakmai készségek fejlesztése a piacon,
- 3) a magánfinanszírozás bevonása a fenntartható energiába,
- 4) a helyi és regionális beruházási projektek fejlesztésének támogatása;
- 5) a lakosság bevonása és alkalmassá tétele a tiszta energiára való átállásra.

Szeretne többet megtudni a LIFE-ról?

- Látogasson el a [LIFE weboldalára](#) és a [LIFE projekt adatbázisába](#)

- Kövesse a LIFE programot a közösségi oldalakon:

- Iratkozzon fel a [LIFE program](#) és a [CINEA Clean Energy](#) hírleveleire

- **A tagállami LIFE Nemzeti Kapcsolattartási Pont elérhetőségei:**

Név: Mrs Rozália ÉRDINÉ SZEKERES (LIFE Nature and Biodiversity)
Ms Ágnes SZIJÁRTÓ (LIFE Environment)
Ms Barbara KOVÁCS (LIFE Climate Action)

Cím: Kossuth L. tér 11
H-1055 Budapest
Fő utca 44-50
H-1011 Budapest

Tel: +36 1 795-2398 / +36 1 795 5763 /
+36 1 896 3129

E-mail : rozalia.erdine.skekeres@am.gov.hu
agnes.szijarto@am.gov.hu / barbara.kovacs@itm.gov.hu

Weboldal: https://lifepalyazatok.eu/home_en.html
[LIFE Climate Action in Hungary](#)

- **A NEEMO figyelemmel kísért csoport elérhetőségei**

NEEMO EEIG – Institute of Landscape Ecology

Address: Rügy u.5
HU - 2000 Szentendre
HUNGARY

Tel: +36 26 90451

E-mail: ile@neemo.eu

Folyamatban lévő LIFE Természet és biodiverzitás projektek				
A projekt címe	A projekt száma	A projekt rövidítése és az online összefoglalóra mutató hivatkozás	Weboldal	Projekt időtartama
Zsákmányforrások biztosítása a veszélyeztetett kerecsensólyom és parlasi populációi számára a Kárpát-medencében	LIFE12 NAT/HU/001188	LIFE sodic wetlands	http://www.sodicwetlands.com/	10/2013 → 12/2023
Xxx	LIFE15 NAT/HU/000902	PannonEagle Life	http://imperialeagle.eu/	10/2016 → 01/2023
A kulcsfontosságú sztyeppés, mészköves-homokos erdei élőhelyek több szintű, több helyszínes komplex helyreállítása	LIFE16 NAT/HU/000599	OAKEYLIFE	http://oakeylife.hu	10/2016 → 09/2023
Megfontolt vízgazdálkodás a folyó- és ártéri élőhelyek megőrzése érdekében a Dráva mentén	LIFE17 NAT/HU/000577	WISEDRAVALIFE	http://wwf.hu/wisedrava/	08/2017 → 12/2023
A magyar parlasi vipera populációk és élőhelyek életképességének javítása a Pannon régióban	LIFE18 NAT/HU/000799	LIFE HUNVIPHAB	https://www.mme.hu/elindult-a-rakosi-vipera-vedelmet-szolgallo-life-projekt?fbclid=IwAR3eouUQgwKb48W94QcriSSDICAQA9vk_TRw1Y7IBTHS_wJdx7zPs39mSpM	08/2018 → 07/2023
A pannon szikes sztyeppék és löszsztyeppék innovatív kezelése a növények, rovarok és madarak javára	LIFE20 NAT/HU/001404	LIFEforBUGS&BIRDS	https://ecolres.hu/projektek/lifeforbugsbirds-innovative-management-of-pannonic-salt-steppes-and-loess-steppic-grasslands-to-benefit-plants-insects-and-birds-agrarminiszterium-tarsfinanszirozas/	09/2021 → 12/2027
A pannóniai gyepek és a kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése a PAF stratégiai intézkedések végrehajtása révén	LIFE17 IPE/BE/000018	LIFE-IP GRASSLAND-HU	http://lifepalyzatok.eu/life-integralt-projektek-2018.html	01/2019 → 12/2026

A körforgásos gazdasággal és életminőséggel kapcsolatban folyamatban lévő LIFE projektek				
A projekt címe	A projekt száma	A projekt rövidítése és az online összefoglalóra mutató hivatkozás	Weboldal	Projekt időtartama
Komplex tudatosságnövelő és viselkedési változási program a vegyi anyagok fogyasztói termékekben való fenntartható és biztonságos használatához	LIFE17 GIE/HU/000622	Green & Safe LIFE-styles	https://tudatosvasarlo.hu/green-and-safe-lifestyles-English	09/2018 → 04/2023
A levegő minőségének javítása nyolc magyar régióban a levegő-minőségi terv intézkedéseinek megvalósításával	LIFE17 IPE/HU/000017	LIFE-IP HUNGARY	http://www.hermanottointeze.hu/hungair	01/2019 → 12/2026

A klímaváltozás mérséklésével és a hozzá való alkalmazkodással kapcsolatban folyamatban lévő LIFE projektek				
A projekt címe	A projekt száma	A projekt rövidítése és az online összefoglalóra mutató hivatkozás	Weboldal	Projekt időtartama
Hatékony ütemterv biztosítása és megvalósítása Magyarország legnagyobb szénipari régiójában az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra való áttérés érdekében	LIFE19 CCA/HU/001320	LIFE-CLIMCOOP	http://life-climcoop.hu	09/2020 -> 08/2024
Az innovatív vízgazdálkodási módszerek integrált alkalmazása a vízgyűjtő területeken a helyi önkormányzatok koordinációja révén	LIFE20 CCA/HU/001604	LIFE LOGOS 4 WATERS	https://lifelogos4waters.bm.hu	10/2021 -> 09/2025
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás beépítése a várostervezésbe az állami és magántulajdonban lévő viharvíz-infrastruktúra demonstrálásával	LIFE20 CCA/HU/001774	LIFE in RUNOFF	http://varosieso.hu/	07/2021 -> 06/2025
A szilárd biomassza kiegyensúlyozása a közép- és kelet-európai országok klímasegességére érdekében	LIFE20 GIC/HU/001660	LIFE BIO-BALANCE	https://wwfcee.org/what-we-do/climate-energy/life-bio-balance-project	07/2021 -> 06/2024
Hatékony ütemterv biztosítása és megvalósítása Magyarország legnagyobb szénipari régiójában az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra való áttérés érdekében	LIFE19 IPC/HU/00009	LIFE IP North-HU-Trans	https://igazsagosatmenet.eu/en/introduction/	09/2020 -> 10/2029